

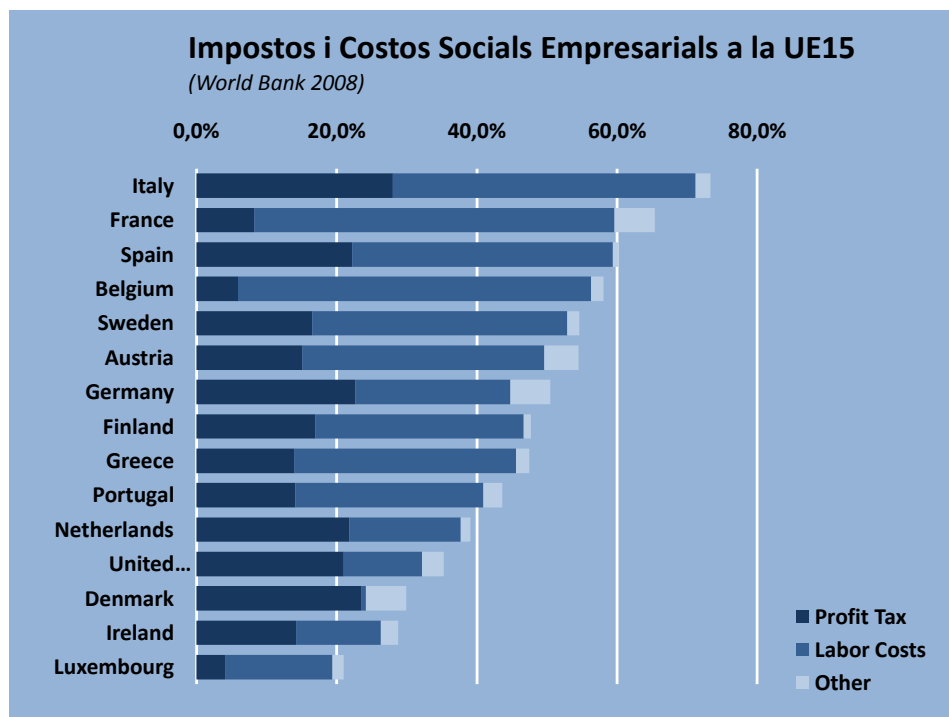
SÍNTESI DE LA PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *LA DICTADURA DE LA INCOMPETÈNCIA* D'EN XAVIER ROIG

Les versions sobre l'origen de la crisi són força variades. Però a mi em sembla clar que en l'origen de la situació actual hi ha el diner barat. L'escola clàssica d'economia ho deia ben clar: les coses han de tenir un preu, sinó s'administren alegrement.

Sempre es busquen culpables, i si són els americans millor, però l'origen de la crisi no és Americà, només n'és el detonant.

En aquests moments tenim tres països rescatats (intervinguts): Irlanda (bombolla immobiliària), Grècia (deute públic) i Portugal (baixa productivitat). Si bé cadascun d'ells per motius diferents i particulars. En el cas espanyol, podem dir que compartim part dels motius de cadascun dels tres països.

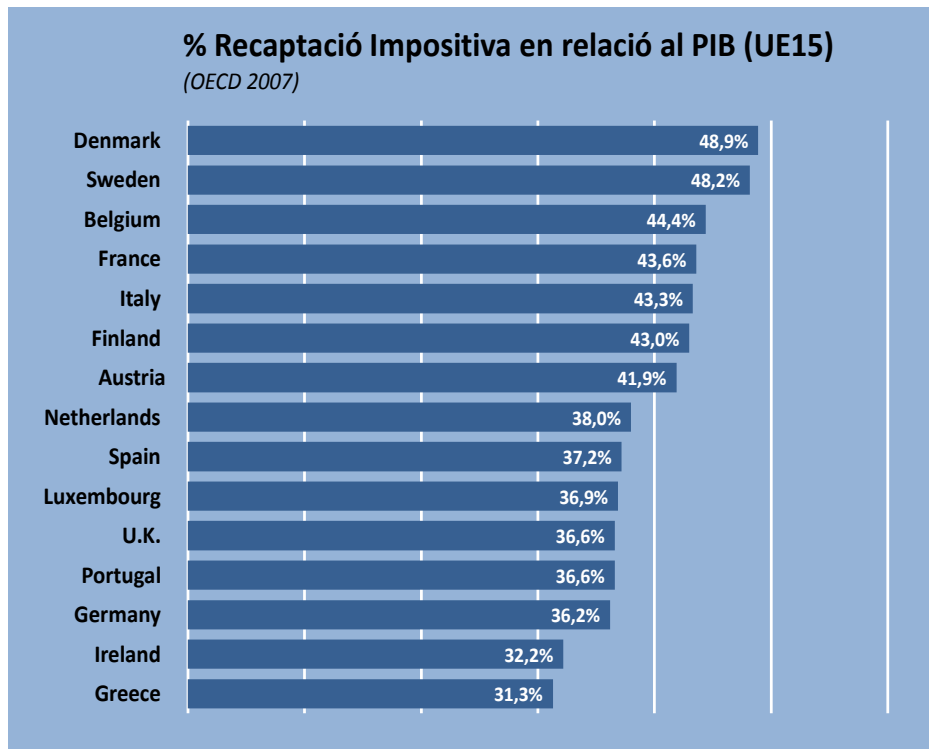
Ara bé, el deute espanyol és sobretot privat, és a dir, de particulars i empreses, i no tant públic. A Espanya el 170% del PIB està en préstecs. A les empreses espanyoles els préstecs han esdevingut estructurals, quan la naturalesa del préstec és ben diferent així com la seva finalitat. En els propers anys assistirem a una progressiva restricció del crèdit.

29/04/2009

1

Com veiem a la següent gràfica, no és cert que no hi hagi pressió fiscal sobre les empreses a Espanya. Quan es presenta com a solució la pujada d'impostos es menteix. No hi ha marge realment.

29/04/2009

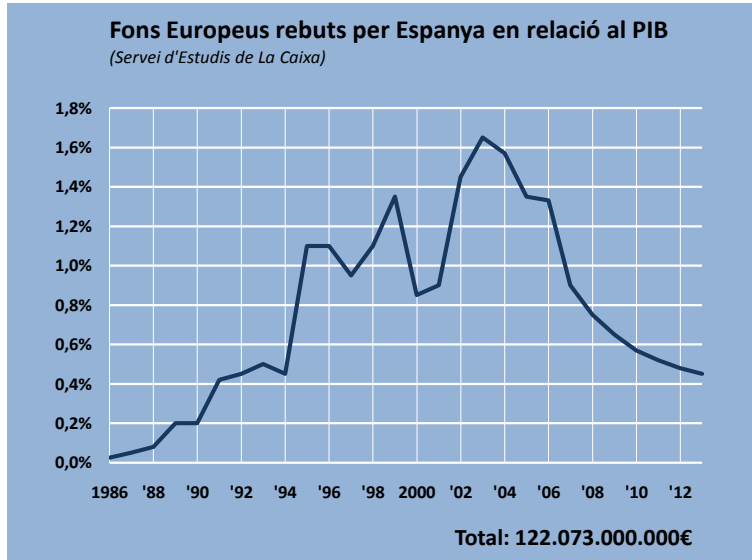
2

Això ens porta a una reflexió sobre l'estat del benestar. Perquè sovint comparem amb d'altres països, però és inadequat. L'estat del benestar és la mida de la butxaca de cada país. Comparar països no té sentit i demostra que no s'entén gran cosa. Al nostre país s'han fet grans disbarats, com ara veiem que surten a la llum poliesportius a cada municipi, aeroports que no tenen trànsit aeri, trens d'alta velocitat que van buits, etc. Alemany, per exemple, ha estat molt més prudent, i és normal que la senyora Merkel estigui sovint molt enfadada. No cal ni parlar del cas grec, on vaig treballar una temporada. La cultura de la mentida ha provocat el desastre actual. O d'altres exemples més lluny però idèntics, com diuen a Cuba referint-se a Fidel: "él hace ver que nos paga, y nosotros que trabajamos".

El sistema americà per exemple és diferent. Tot i que hi ha un fons solidari pels imprevistos i desastres, cada estat ha de respondre d'ela seva situació econòmica sense esperar que els altre li treguin les castanyes del foc.

En aquest sentit, cal demanar als països i a la gent (autoritats) responsabilitat de què fan amb els diners que se'ls donen. Hem d'aprendre molt en aquest sentit.

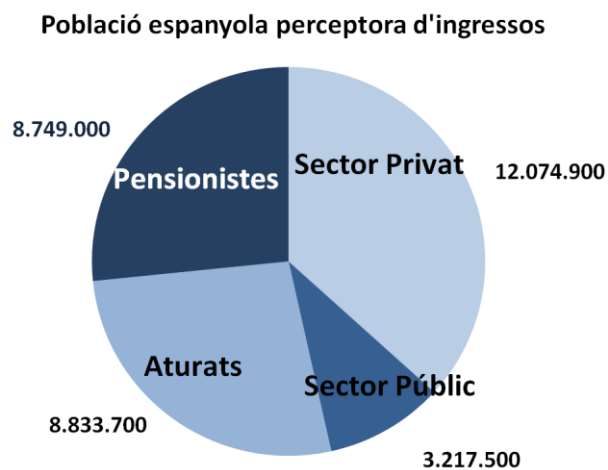
Pel que fa a Espanya ha rebut grans ajuts d'Europa, com es veu al següent gràfic:

29/04/2009

3

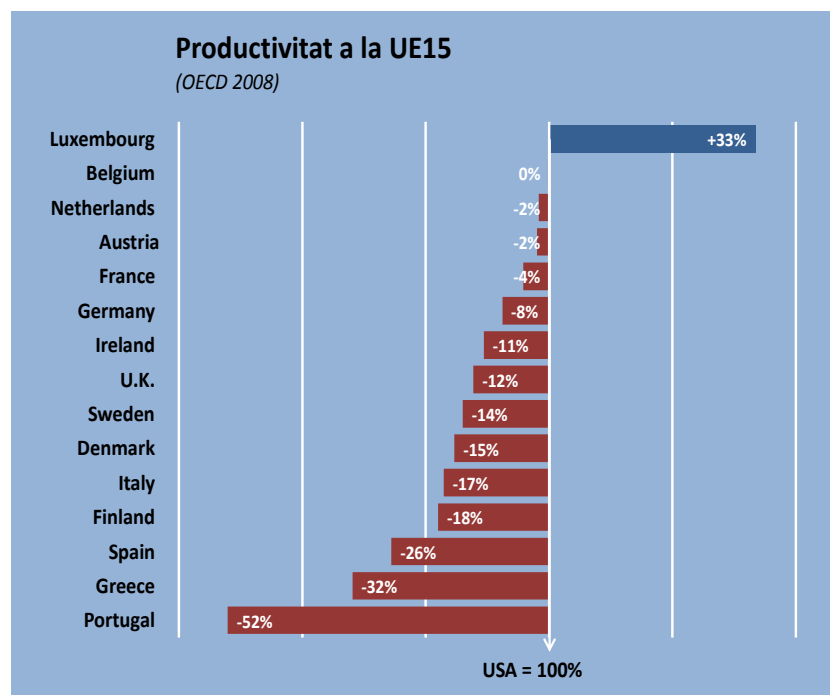
La baixada dels últims anys accentua la crisi i permet veure que el creixement en els anys de bonança tampoc era tan gran en realitat perquè era degut en gran part als ajuts. Veiem clarament que en un futur no es rebrà pràcticament res. No es pot viure de rebre dels altres. Això és un problema a Europa. El carrer pel qual hem de transitar és força estret.

Fonts: INE (EPA 2ºT 2011) i Seguridad Social (2011)

Com podem apreciar, el sector privat és petit, hi ha poc marge. Amb aquesta estructura és molt complicat millorar. Les alternatives són poques: o no fer res –com es fa sovint -, o acceptar que tenim un problema de productivitat. De fet, sovint penso que aquí encara no se sap que estem en una crisi profunda si tothom fa pont la setmana del 6-8 de desembre.

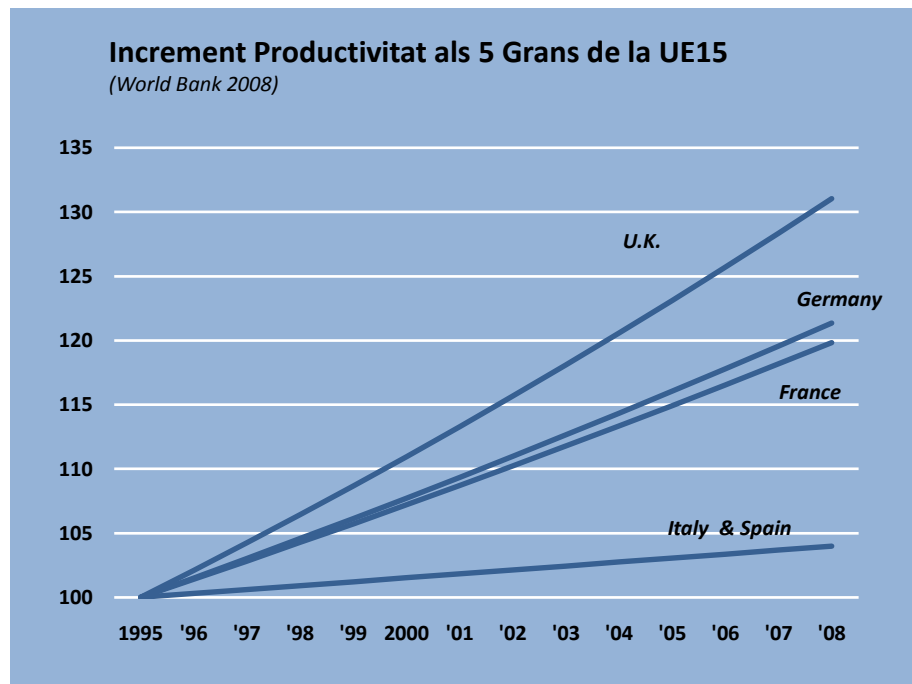
Mentre hi hagi aquests sindicats i aquesta patronal, poc s’avançarà. Per què un director d’escola no pot fer fora al professor que treballa malament? Cal premiar a qui fa les coses bé i castigar a qui les fa malament, però això implica un canvi de mentalitat i una gran valentia política. Si no s’afronta això, anem de mal en pitjor, i vol fer veure que no hi ha res a fer (com en l’acudit del coix, que quan es troben que els persegueix un lleó, va i diu als altres: “no correu que és pitjor”).

29/04/2009

5

De cara a la productivitat, una cosa urgent i que cal fer per decret és canviar els horaris, és a dir els convenis. No és adequat treballar de 8 a 15h., ni cal deixar dues hores per dinar (ni França ni altres països més competitius que nosaltres ho fa). És molt més profitós fer 4 hores i 4 hores. Però en aquest país tenim mentalitat funcionarial, i ahora agafem el pitjor del que podríem anomenar esperit mediterrani. A més a més, això afavoreix l'economia i la cultura, ja que si la gent plega a les 18h té més temps per hobbies, lectura...

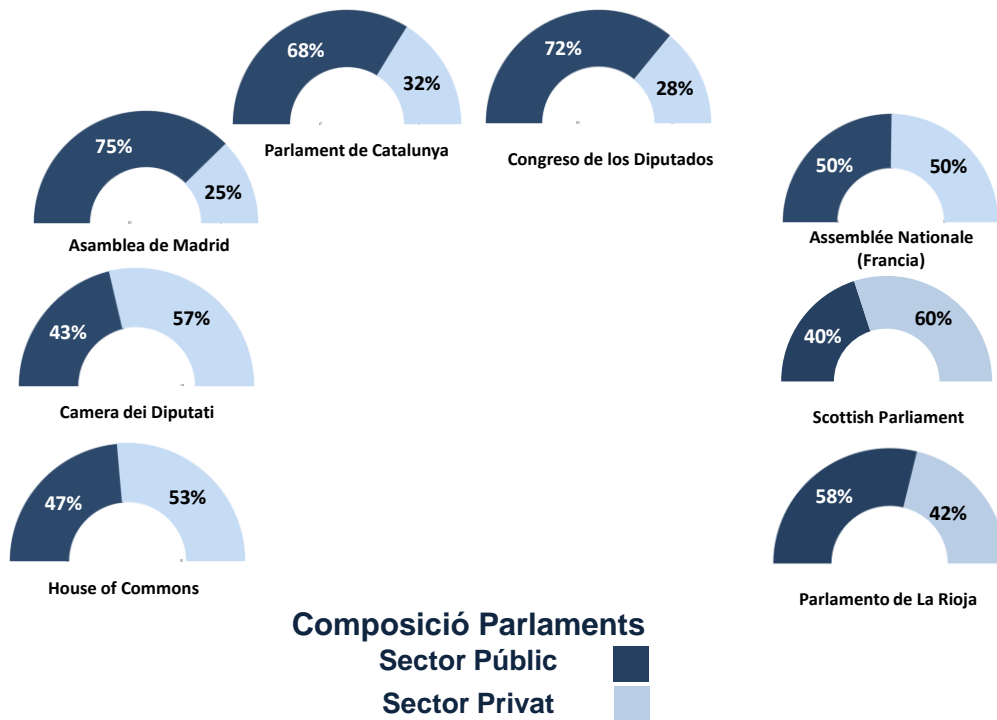
29/04/2009

6

La productivitat només creix i millora si s'inverteix en tecnologia i per tant en formació i investigació. Sembla que no hi estem massa disposats.

Però ara vénen eleccions. Com es pot fer un pas endavant? El problema més greu d'Espanya és l'immobilisme, que es percep a tot arreu i que sempre va lligat a privilegis o prebendes que no es volen perdre.

En aquest sentit, qui ho té més fàcil són els polítics, tot i que no són els únics que s'han de moure.

A mi em preocupa molt la formació del parlament, tant català com espanyol (poso el de La Rioja perquè la setmana passada hi vaig fer una conferència). La major part dels parlamentaris venen del sector funcionarial, i fan lleis que afavoreixen aquest estat de coses i aquesta mentalitat. (Us imagineu, per exemple, que un sector productiu fos majoritari? A favor de qui creieu que legislaria sinó del seu propi sector?). Alhora, aquests parlamentaris fan lleis que afecten seriosament al sector privat i no en tenen ni idea.

Ha d'haver-hi diversitat per a representar tota la societat i competència.

Cal que a dalt de tot hi hagi els millors, però sembla a l'inrevés. Els sistemes electorals de països com Alemanya, França o Anglaterra són molt diferents, i garanteixen si més no una major serietat i llibertat, alhora que permeten exigir responsabilitats tant als diputats com als partits. Cal projectar un cert darwinisme sobre el sistema electoral. Els partits, en contra del que veiem cada dia, no estan per fer la democràcia, sinó per defensar-la. És ben diferent. Els partits no són qui haurien d'escollir els seus líders. Els diputats han de representar districtes petits, dels quals en són responsables. Això impedeix o limita moltíssim la demagògia, tan habitual aquí.

Les llistes obertes són un engany més. És una revolució que hem de fer tots.